

NIO GRAVSTAKET MED TILLHÖRANDE STENSOCKLAR ETAPP 2025

Antikvarisk medverkan vid renovering

Gamla kyrkogården i Gävle
Gävle stad och kommun
Gävleborgs län
2025

Ulrika Olsson

Slutrapport
Lst dnr: 2297-2025
Tillstånd enligt Kulturmiljölagen

Nio gravstaket med tillhörande stensocklar Ettapp 2025

Antikvarisk medverkan vid renovering

Gamla kyrkogården i Gävle
Gävle stad och kommun
Gävleborgs län
2025

Rapport 2025:33
Ulrika Olsson

Länsmuseet Gävleborgs rapportserie

Rapportserien innefattar rapporter inom länsmuseets verksamhetsområden arkeologi, bebyggelsehistoria, byggnadsvård, kulturmiljövård, etnologi, konst- och kulturhistoria.

Du kan själv ladda hem rapporter i PDF-format från länsmuseets hemsida www.lansmuseetgavleborg.se

Rapporter, böcker och mycket annat kan du köpa/beställa i länsmuseets butik butiken@xlm.se

Utgivning och distribution:

Länsmuseet Gävleborg
Södra Strandgatan 20, 802 50 Gävle
www.lansmuseetgavleborg.se

© Länsmuseet Gävleborg 2025

Omslagsbild: GK05 0053+55 efter avslutade arbeten. Foto: Ulrika Olsson, Länsmuseet Gävleborg, 2025-11-19.

Länsmuseet Gävleborg medger spridning av dokumentationsmaterialet med Creative Commons licensen CC-BY, undantag kartmaterialet: © Lantmäteriet, dnr I2018/00110.

ISSN 0281–3181

Print: Trycktrean

Innehållsförteckning

Tekniska och administrativa uppgifter	4
Sammanfattning.....	5
Antikvarisk slutbedömning.....	5
Karta.....	6
Lagskydd.....	6
Historik och beskrivning.....	6
Orsaker till åtgärder.....	7
Utförda arbeten	8
Staket.....	8
Stensocklar	9
Avvikelser från beslut	9
Övriga antikvariska iakttagelser.....	10
Foton.....	11
Källor.....	26

BILAGA: Kulördokumentation från Per Mattsson, april 2021 och juni 2025

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens diarienummer:	2297–2025
Länsstyrelsens beslutdatum:	2025–05–08
Länsmuseet Gävleborgs diarienummer:	2025–180/312
Projekttid:	maj - november 2025
Platsbesök:	2025-05-06 2025-11-19
Antikvarisk medverkan:	Ulrika Olsson, byggnadsantikvarie
Beställare:	Kyrkogårdsenheten, Gävle församling, kontaktperson Madelené Gyllner
Kulördokumentation	Per Mattsson, konservator Gävle
Medverkande firmor:	Stensocklar: Pirab AB, Gävle Staket: GePa Ytbehandling AB, Gävle

Sammanfattning

Under sommaren och hösten 2025 har renovering utförts på nio gravstaket med tillhörande stensocklar på Gamla kyrkogården i Gävle. Dessa gravar är belägna inom GK 01, 02, 04, 05, 06 och 07. Av de nio gravarna omfattar sex smidesstaket och tre gjutjärnsstaket, samtliga monterade i stenramar. Renovering av staket och stensocklar på Gamla kyrkogården har utförts etappvis under flera år. Metoderna är beprövade och de anlitade firmorna är väl insatta i processen och den höga antikvariska nivå som krävs för arbetena.

Renoveringen av staketen har omfattat blästring och ommålning, utförd inne på verkstad. Stensocklarna har justerats innan staketen har återmonterats. Mark- och stenarbetena är utförda av Pirab AB, Gävle. Målningsarbetena är utförda av GePa Ytbehandling AB, Ulrika Olsson från Läns museet Gävleborg, har varit anlitad för antikvarisk medverkan. Frågor har under projektgången framför allt stämts av per e-post. Uppstartsmöte med genomgång av de gravar som ingår i årets etapp hölls 2025-05-06. Slutbesiktning utfördes 2025-11-19.

Beslut från Länsstyrelsen Gävleborg är daterat 2025-05-08, dnr: 2025–180/312. Beslutet är lämnat med villkoret att arbetena ska utföras i enlighet med åtgärdsprogrammet upprättat av Pia Haglund, Bjerking, daterat 2014-04-11. I detta program preciseras dock inte målningsbehandlingens alla moment närmare. Målningsarbetena har under alla år följt anvisningarna i dokumentet *Renovering av gravstaket – Arbetsbeskrivning för renovering av provstaket*, som togs fram av Bjerking 2014-04-26, det vill säga en kort tid efter upprättandet av åtgärdsprogrammet. Under augusti 2022 blev antikvarisk sakkunnig kontaktad av Lars Kjellberg från Introteknik AB som saluför färgsystemet som har använts. Kjellberg menade att sättet som målningsbehandlingen hittills utförts på är felaktig. Från etapp 2022 målas därför staketen enligt Introteknik AB's anvisningar och inte längre efter beskrivningen i Bjerking's *Arbetsbeskrivning för renovering av provstaket*, 2014-04-29, se mer under rubriken *Övriga antikvariska iakttagelser*.

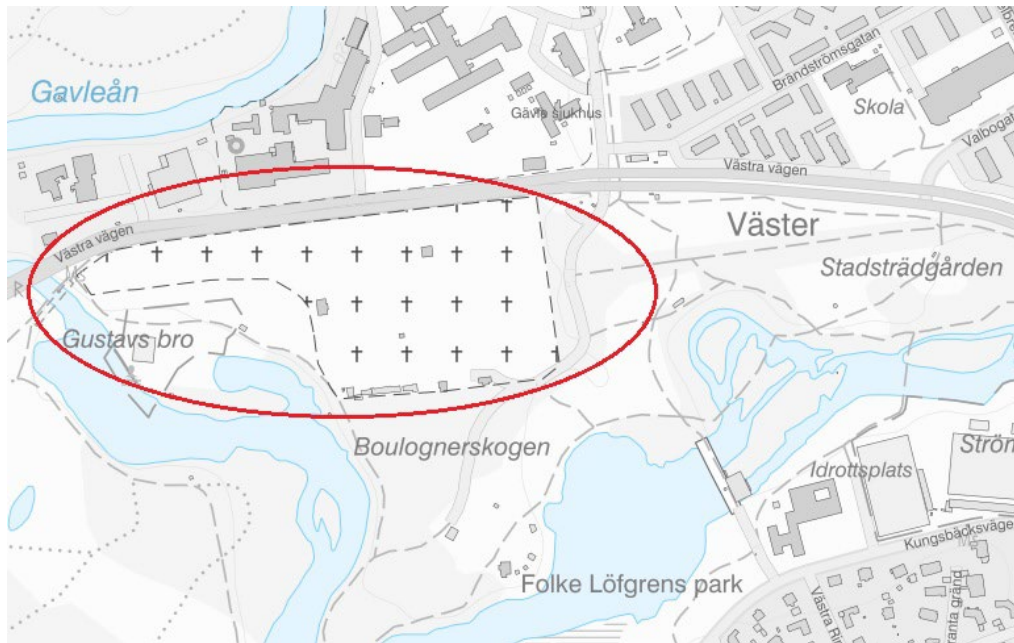
Antikvarisk slutbedömning

Slutresultatet av årets arbeten är lyckat och följer i det stora hela länsstyrelsens beslut samt den senare tillkomna målningsbeskrivningen från färgfabrikant Lars Kjellberg, Introteknik AB.

Tre av staketen (GK01 0167, GK02 0006 och GK04 0007+, 0008+, 0030) är dock målade i felaktig kulör. Detta bygger på ett missförstånd i tolkningen av konservator Per Mattssons färgdokumentation. Se närmare beskrivning under rubriken *Avvikelser från beslut*.

Arbetena är godkända ur antikvariskt perspektiv. Det är Länsstyrelsen Gävleborg som bedömer den fortsatta gången med de tre staket som är målade i felaktig kulör.

Karta

Figur 1. Gamla kyrkogården i Gävle är inringad. Karta ur Digitala Planarkivet.

Lagskydd

Gravarna på Gamla kyrkogården är skyddade enligt Kulturmiljölagens 4:e kapitel.

Historik och beskrivning

När Gamla kyrkogården invigdes 1808 hette den naturligtvis inte Gamla kyrkogården utan Nya kyrkogården. Den gamla kyrkogården som låg kring Heliga Trefaldighetskyrkan hade under slutet av 1700-talet börjat bli fullbelagd och efter att Gävle drabbades av en kraftig tyfusepidemi under början av 1800-talet fattades beslutet att anlägga en ny begravningsplats utanför staden. Vid Västra tullen fanns mark som ansågs lämplig. Den äldsta kyrkogården låg vid nuvarande kvarter 3, där Enneska gravkoret uppfördes ett tiotal år efter invigningen. Det var grosshandlare Per Ennes som 1820 lät bygga gravkoret med tillhörande kapell till sin familj. År 1842 uppfördes ytterligare ett gravkor på kyrkogården, Elfbrinkska gravkoret. Det uppfördes av de tre syskonen Per, Ulla och Marie Elfstrand, men fick sitt namn efter den första personen som begravdes i det, Maries man Olof Elfbrink. I samband med att Elfbrinkska gravkoret uppfördes anlades även Stora allén, dagens Agnes von Krusenstiernas allé. Allén markerar dagens huvudingång till kyrkogården, den tidigare ingången hade legat mot Västra vägen rakt ut från Enneska gravkorets norra gavel.

Här finns ytterligare två gravmonument, familjen Garbergs familjegrav från 1826 och familjen Bångs gravmonument från 1850. År 1896 uppfördes bårhuset på kyrkogårdens södra del efter ritningar av Erik Alfred Hedin. Funktionen som bårhus har dock upphört sedan flera år. Kyrkogården har utvidgats vid flera tillfällen, senast kring sekelskiftet 1800–1900 då den västra delen utefter Västra vägen tillkom.

Den före detta vaktmästarbostaden invid bårhuset är flyttad till platsen under mitten av 1900-talet och här bodde kyrkogårdsvaktmästare ända in på 1980-talet. Huset är ursprungligen uppfört som banvaktarstuga och sägs ha stått längs Valboåsen. Ekonomibyggnaderna i kyrkogårdens sydvästra del är uppförda under andra halvan av 1900-talet.

Det var efter invigningen av Skogskyrkogården 1929 som Gamla kyrkogården kom att få sitt nuvarande namn.

På kyrkogården finns sammantaget omkring 9 900 gravar, varav omkring 140 är omgärdade av staket av smide eller gjutjärn. Gravstaketen är tillkomna under olika tidsperioder och av den anledningen varierar utformning och karaktär på dem. Flera staket har märkning med Skoglund & Olson Gefle och Anderssons smidesverkstad Gefle. Övervägande delen av staketen är rikt dekorerade och utsirade, men det förekommer även nyare staket, som har ett enklare utförande.

Kyrkogårdsenheten i Gävle har underhållsansvar för omkring 80–100 av gravarna med staket. Enheten renoverar årligen gravplatser med staket. Arbetena finns beskrivna i antikvariska slutrapporter:

2015: Antikvarisk slutrapport nr 2018:20

2019: Antikvarisk slutrapport nr 2020:11

2020: Antikvarisk slutrapport nr 2021:02

2021: Antikvarisk slutrapport nr 2023:25

2022: Antikvarisk slutrapport nr 2023:28

2023: Antikvarisk slutrapport nr 2023:32

2024: Antikvarisk slutrapport nr 2025:32

Arbetena har utförts i enlighet med åtgärdsförslaget från Bjerking, daterat 2014-04-11 samt utifrån Introteknik AB's målningsbeskrivning, e-post daterad 2022-08-24. Denna e-post är arkiverad ihop med handlingar från 2022 års etapp.

Orsaker till åtgärder

De nio berörda gravplatserna hade likvärdig skadebild. Stensocklarna hade sjunkit/fallit ur läge, vilket i sin tur hade orsakat spänningar i smides- och gjutjärnsstaketen som i vissa fall hade deformerats. Staketen hade även skador i form av rostangrepp, flagad och urlakad färg samt bortfall av smides- och gjutjärnsdelar. Både staket och stensocklar var bevuxna med mossor och lavar.

Utförda arbeten

De nio gravplatser som åtgärdats inom 2025 års etapp ligger inom kvarter GK 01, 02, 04, 05, 06 och 07. Av de nio gravarna omfattar sex smidesstaket och tre gjutjärnsstaket. Samtliga staket är monterade i stenramar. De gravplatser vars staket och ramar har renoverats inom 2025 års etapp utgörs av:

GK01 0073+ - smide

GK01 0162 - smide

GK01 0167 - smide

GK02 0006 - smide

GK04 0007+, 0008+, 0030+- gjutjärn

GK05 0053+55 - gjutjärn

GK05 0201+ - smide

GK06 0333 - 0334 - smide

GK07 0116 - gjutjärn

Staket

I Svenska kyrkans ansökningshandling med fotobilaga daterad 2024-10-15 uttrycks önskemål om vidare undersökning av kulör på två av årets staket; GK01 0167 och GK02 0006. Uppdraget gavs till konservator Per Mattsson och resultatet ingår i färgdokumentationsprotokollet *Gamla Kyrkogården, Gävle kommun, Gravstaket av smide och gjutjärn*. Under de två första undersökta gravstaketen avslutas protokollet med dateringen "Gävle i april 2021".

Årets undersökning, som förutom de två ovan nämnda gravstaketen också innefattar GK04 0007, utfördes i juni 2025. Resultatet av den dokumentation lades till i protokollet från 2021. Tillägget avslutas med dateringen "Gävle i juni 2025". Rörande kulörer på årets staket, se närmare under rubriken *Avvikelser från beslut* samt under foton på respektive färdigt gravstaket. Kulördokumentationen bifogas sist i rapporten.

Samtliga staket har demonterats och åtgärdats på verkstad hos GePa Ytbehandling AB. Staketen har rengjorts från färg och rost genom mjukblästring. Lagning av staketen har utförts genom varsam svetsning, på i förväg lokalt uppvärmda ytor. Stolpar och staketsektioner har målats med målningssystem från Introteknik AB, enligt anvisningar från Lars Kjellberg, Introteknik AB.

Grundning: Isotrol Klarlack Grund

Mellanstrykning: Isoguard Pansar, svart kulör

Slutstrykning: Isoguard Pansar, svart kulör (där inte annan kulör är angiven utifrån färgdokumentation)

Utdrag från e-postkommunikationen från Lars Kjellberg:

Isoguard Pansar är en järnglimmerpigmenterad oljefärg och ger ett betydligt bättre rostskydd än Isotrol Finish som dels har 70 i glans och inte ger samma livslängd som Isoguard Pansar. Isoguard Pansar har ca 20 i glans.

Staketstolparna är försedda med rostfri dubb av 12 mm karmstål som svetsats på stolpfoten. Stolparna är monterade i stensocklarna med hydrauliskt kalkbruk av typen Saint-Austier NHL 3,5, 0,2 mm. Staketsektionerna är hopsatta med nya rostfria skruvförband som slutligen målats in i staketens kulörer. Gamla förband har borrats ur och ersatts med nya. Delar som skadades vid transport och/eller montering har bättringsmålats på plats.

Samtliga grindar går nu att öppna och stänga. Vissa saknar dock sin regelfunktion. Kyrkogårdsenheten undersöker om detta går att lösa på ett enkelt och diskret vis.

Stensocklar

Då staketen har varit demonterade har markarbeten skett på plats vid berörda gravplatser för att justera och säkra upp stensocklarna/stenkuberna. Stenarna har märkts upp och demonterats. Ny botten har anordnats genom grus och jordfuktat bruk. Stenarna har rengjorts från biologisk påväxt. Vid återmontering har socklarna lagts så dess överkant ligger cirka 50 mm ovan mark. Stensocklar som sedan tidigare hade en högre placering mot mark än så, har återlagts enligt detta. Stenar som har spruckit har limmats enligt anvisningarna i åtgärdsförslaget, det vill säga osynligt. Kramling av socklarna har utförts på socklarnas insidor med rostfri klammer och infästning enligt anvisningar i förfrågningsunderlaget. Kramling är dold under marknivå, förutom i de fall där stenarnas insida endast har varit slåthuggna endast allra högst upp, där har det varit nödvändigt att sätta kramlingen högst upp. I de flesta fall har marknivån därefter fyllts på inom graven så att kramlingen inte längre är synlig.

Avvikelser från beslut

Samtliga parter var överens om att måla de staket som undersökts av Per Mattsson i enlighet med hans färgdokumentation. (GK01 0167, GK02 0006 och GK04 0007) Den antikvariska hållningen – och även beställarens vilja – är att i de fall som färgdokumentation har utförts på staket, målas de i den kulör som är äldst. Vad gäller de staket som undersöktes i år var det endast GK01 0167 som skulle målas i en annan kulör än svart, de två andra, GK02 0006 och GK04 0007, har svart kulör som äldsta färgskikt.

Samtliga tre staket blev emellertid målade i en felaktig kulör (NCS S 7010-Y70R) något som beror på att utförande firma misstolkade skrivelsen i Per Mattssons färgdokumentation. Första sidans understrukna rad ”Förslag vid ommålning: S 7010-Y70R” har uppfattats som att det gäller de tre

gravvårdar som följer under den raden. Det är ett misstag av alla inblandade parter; antikvarisk medverkande, beställare och utförande firma att vi inledningsvis inte förtydligade Per Mattssons kulörkoder och knöt dem till respektive gravstaket som de berörde.

De korrekta kulörerna - enligt Per Mattssons kulördokumentation - för de tre felaktigt målade staketen är:

GK01 0167 – NCS 8010-Y90R, mörkt brun

GK02 0006 – NCS S 9000-N, svart

GK04 0007+, 0008+, 0030+ - NCS S 9000-N, svart

Som nämnts tidigare är arbetena utförda i enlighet med målningsanvisningar från färgfabrikören, Introteknik AB, inkomna per e-post 2022-08-24. Etapper utförda innan dess har åtgärdats enligt de målningsanvisningar som Bjerking AB lämnade i sitt dokument *Gamla kyrkogården, Gävle, Arbetsbeskrivning för renovering av provstaket*, 2014-04-29. Målningsanvisningen från färgfabrikören Introteknik AB innebär att staketen från och med 2022 års etapp målas enligt:

Grundning: Isotrol Klarlack Grund

Mellanstrykning: Isoguard Pansar, svart kulör

Slutstrykning: Isoguard Pansar, svart kulör

En synlig skillnad på slutresultatet mellan målningsanvisningen från färgleverantören och det tidigare förfarandet är att Isoguard Pansar, som nu använts för slutstrykning, har ett glanstal på 20. Detta ger en mattare yta än tidigare använda Isotrol Finish. Detta påverkar det estetiska slutintrycket till det bättre, enligt antikvarisk medverkande.

Övriga antikvariska iakttagelser

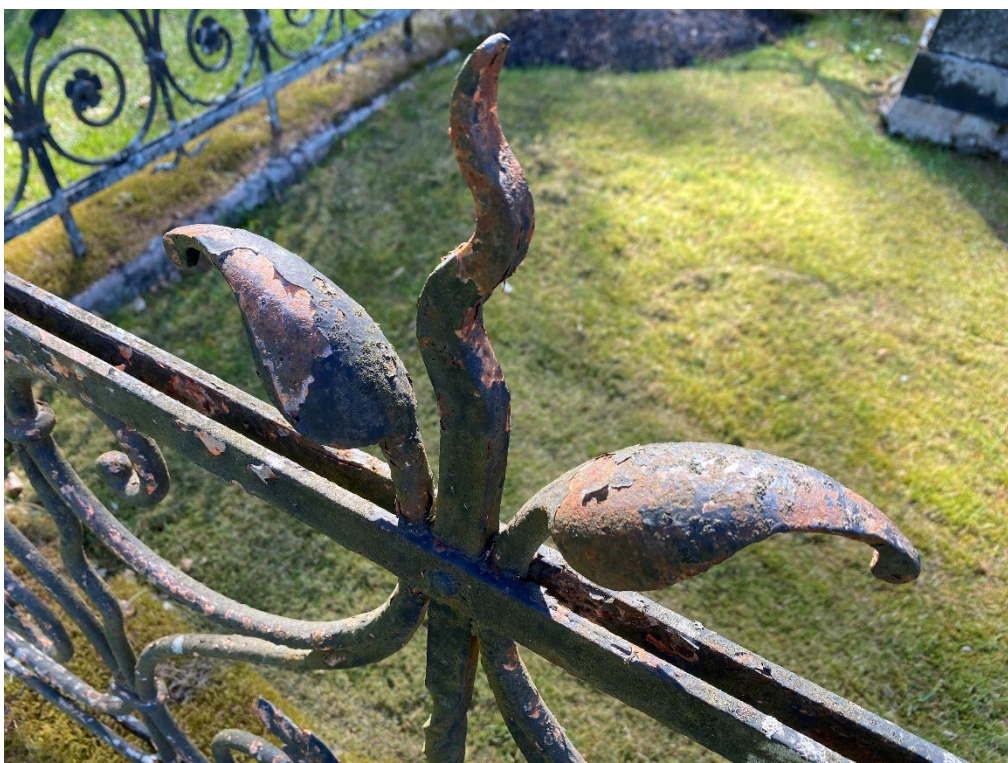
Det är näst intill oundvikligt att fraktskador uppstår på staketens färgytor. Denna typ av skador riskerar att uppstå när staketsektioner fraktas innan färgen helt har härdat. Fraktskador kan alltid uppstå, men med väl härdad färg undviks de värsta. En svårighet är att staketen är så pass skrymmande att det inte är möjligt att förvara många på verkstad under en längre tid. Skadorna kommer att åtgärdas på plats men först till nästa säsong.

Eftersom några av staketen återmonterades sent på säsongen var det då för kallt för att måla in de rostfria skruvförbanden. Målningen av dessa delar kommer att slutföras nästa säsong.

Foton

Figur 2. GK01 0073+ innan åtgärd. Smidesstaket i behov av renovering. Stensockel i behov av rengöring och riktning Foto: Ulrika Olsson, Länsmuseum Gävleborg, 2025-05-06.

Figur 3. GK01 0073+ innan åtgärd. Färgskikten i smidesdelarna slagade kraftigt och delarna var rostangripna. Foto: Ulrika Olsson, Länsmuseum Gävleborg, 2025-05-06.

Figur 4. GK01 0073+ efter åtgärd. Stensockeln har rengjorts och riktats och smidesstaketet har renoverats. Foto: Ulrika Olsson, Länsmuseet Gävleborg, 2025-11-19.

Figur 5. GK01 0162 innan åtgärd. Smidesstaket i behov av renovering. Stensockel i behov av rengöring och riktning. Foto: Ulrika Olsson, Länsmuseet Gävleborg, 2025-05-06.

Figur 6. GK01 0162 efter åtgärd. Stensockeln har rengjorts och riktats och smidesstaketet har renoverats. Foto: Ulrika Olsson, Länsmuseum Gävleborg, 2025-11-19.

Figur 7. GK01 0167 innan åtgärd. Smidesstaketet i behov av renovering. Stensockel i behov av rengöring och riktning. Färgdokumentation efterfrågades. Foto: Ulrika Olsson, Länsmuseum Gävleborg, 2025-05-06.

Figur 8. GK01 0167 efter åtgärd. Stensockeln har rengjorts och riktats och smidesstaketet har renoverats. Enligt färgdokumentationen utförd av Per Mattsson ska staketet målas i kulör NCS 8010-Y90R, mörkt brun. Staketet är nu felaktigt målat i kulör NCS S 7010-Y70R, gråbrun. Foto: Ulrika Olsson, Läns museet Gävleborg, 2025-11-19.

Figur 9. GK01 0167 efter åtgärd. Enligt färgdokumentationen utförd av Per Mattsson ska staketet målas i kulör NCS 8010-Y90R, mörkt brun. Staketet är nu felaktigt målat i kulör NCS S 7010-Y70R, gråbrun. Foto: Ulrika Olsson, Läns museet Gävleborg, 2025-11-19.

Figur 10. GK01 0167 efter åtgärd. Exempel på när sockelstenen är slätbuggen endast allra högst upp på insidan och det därför blir nödvändigt att montera kramlingen högst upp. Under nästa säsong kommer marknivån att höjas och i samband med det så kommer också den lutande stenen att lyftas upp. Foto: Ulrika Olsson, Länsmuseet Gävleborg, 2025-11-19.

Figur 11. GK02 0006 innan åtgärd. Smidesstaket i behov av renovering. Stensockel i behov av rengöring och riktning. Färgdokumentation efterfrågades. Foto: Ulrika Olsson, Länsmuseet Gävleborg, 2025-05-06.

Figur 12. GK02 0006 innan åtgärd. Smidesstaketet var kraftigt rostangripet. Färgdokumentation efterfrågades. Foto: Ulrika Olsson, 2025-05-06.

Figur 13. GK02 0006 efter åtgärd. Stensockeln har rengjorts och riktats och smidesstaketet har renoverats. Enligt färgdokumentationen utförd av Per Mattsson ska staketet målas i kulör NCS S 9000-N, svart. Staketet är nu målat i kulör NCS S 7010-Y70R, gråbrun. Knopparna är i massiv mässing och har lämnats utan åtgärd. Foto: Ulrika Olsson, Läns museet Gävleborg, 2025-11-19.

Figur 14. GK02 0006 efter åtgärd. Staketet är målat i felaktig kulör. Enligt färgdokumentationen utförd av Per Mattsson ska staketet målas i kulör NCS S 9000-N, svart. Staketet är nu målat i kulör NCS S 7010-Y70R, gråbrun. Knopparna är i massiv mässing och har lämnats utan åtgärd. Foto: Ulrika Olsson, Läns museet Gävleborg, 2025-11-19.

Figur 15. GK04 0007+, 0008+, 0030+ innan åtgärd. Gjutjärnsstaket i behov av renovering. Stensockeln var i visst behov av riktning. Foto: Ulrika Olsson, Länsmuseet Gävleborg, 2025-05-06.

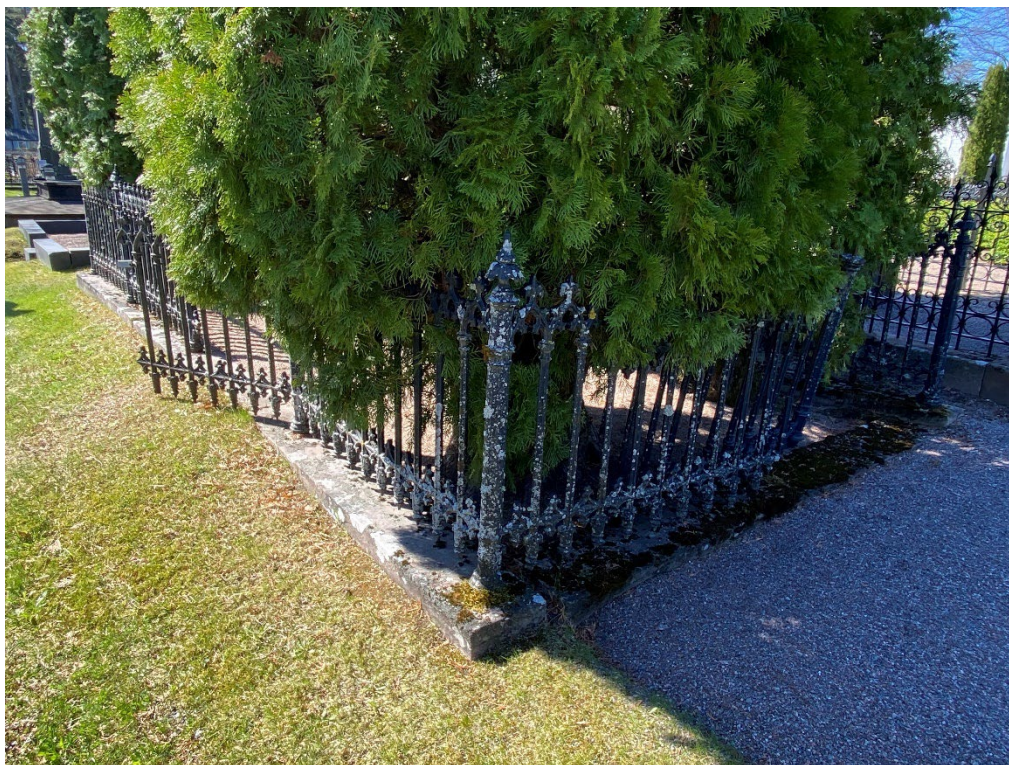
Figur 16. GK04 0007+, 0008+, 0030+ innan åtgärd. Gjutjärnsstaketet färgskikt var urlakade och den underliggande rostskyddsfärgen var synlig. Foto: Ulrika Olsson, 2025-05-06.

Figur 17. GK04 0007+, 0008+, 0030+ efter åtgärd. Frosten gör dock att slutresultatet inte tydligt framgår. Enligt färgdokumentationen utförd av Per Mattsson ska staketet målas i kulör NCS S 9000-N, svart. Staketet är nu felaktigt målat i kulör NCS S 7010-Y70R, gråbrun. Foto: Ulrika Olsson, Länsmuseet Gävleborg, 2025-11-19.

Figur 18. GK05 0053+55 innan åtgärd. Gjutjärnsstaket i behov av renovering. Stensockel i behov av rengöring och riktning. Fyra mycket högresta tujor hade orsakat sättningar i gravanordningarna och skulle därför tas ner. Foto: Ulrika Olsson, Länsmuseet Gävleborg, 2025-05-06.

Figur 19. GK05 0053+55 före åtgärd. Gjutjärnsstaket i behov av renovering. Stensockel i behov av rengöring och riktning. Fyra mycket högresta tujor hade orsakat sättningar i gravanordningarna och skulle därför tas ner. Foto: Ulrika Olsson, Länsmuseet Gävleborg, 2025-05-06.

Figur 20. GK05 0053+55 efter åtgärd. De fyra tujorna har tagits ner. Stensockeln har rengjorts och riktats och gjutjärnsstaketet har renoverats. Foto: Ulrika Olsson, Länsmuseet Gävleborg, 2025-11-19.

Figur 21. GK05 0201+ innan åtgärd. Smidesstaket i behov av renovering. Stensockel i behov av rengöring och riktning. Fyra mycket högresta tujor hade orsakat sättningar i gravanordningarna och skulle därför tas ner. Foto: Ulrika Olsson, Länsmuseet Gävleborg, 2025-05-06.

Figur 5. GK05 0201+ efter åtgärd. De fyra tujorna har tagits ner. Stensockeln har rengjorts och riktats och smidesstaketet har renoverats. Foto: Ulrika Olsson, Länsmuseet Gävleborg, 2025-11-19.

Figur 23. GK05 0201+ efter åtgärd. De fyra tujorna har tagits ner. Den tidigare mossangripna markytan har återställts med singel. Foto: Ulrika Olsson, Länsmuseet Gävleborg, 2025-11-19.

Figur 24. GK06 0333–0334 innan åtgärd. Smidesstaket i behov av renovering. Stensockel i behov av rengöring och riktning. Trädets rötter låg väldigt nära stensockeln. Foto: Ulrika Olsson, 2025-05-06.

*Figur 25. GK06 0333–0334 innan åtgärd. Trädets rötter låg väldigt nära inpå sockeln.
Foto: Ulrika Olsson, Länsmuseet Gävleborg, 2025-05-06.*

Figur 26. GK06 0333–0334 efter åtgärd. Stensockeln har rengjorts och hela ramen har flyttats ut någon centimeter från trädet. Gjutjärnsstaketet har renoverats. Foto: Ulrika Olsson, Länsmuseet Gävleborg, 2025-11-19.

Figur 27. GK07 0116 innan åtgärd. Gjutjärnsstaket i behov av renovering. Stensockel i behov av rengöring och riktning. En staketsektion stod lutad mot staketet bakom gravstenen. Foto: Ulrika Olsson, 2025-05-06.

Figur 28. GK07 0116 efter åtgärd Stensockeln har rengjorts och riktats och gjutjärnsstaketet har renoverats. Foto: Ulrika Olsson, Läns museet Gävleborg, 2025-11-19.

Figur 29. GK07 0116 efter åtgärd. Exempel på när sockelstenen är släthuggen endast allra högst upp på insidan och det därför blir nödvändigt att montera kramlingen högst upp. Under nästa säsong kommer marknivån att höjas och i samband med detta kommer även pulpetstenarna att lyftas upp i samma nivå. Foto: Ulrika Olsson, Läns museet Gävleborg, 2025-11-19.

Källor

Boox Lena och Englund Erika, *Gamla kyrkogården i Gävle, Kulturbistorisk inventering, 2004–2005*. Läns museet Gävleborg, rapport 2006:01

Olsson Ulrika, *Gravstaket med tillhörande stensocklar*, Antikvarisk dokumentation av tolv renoverade gravstaket, 2015. Läns museet Gävleborg, rapport 2018:20

Olsson Ulrika, *Elva gravstaket med tillhörande stensocklar*, Antikvarisk medverkan vid renovering, 2019. Läns museet Gävleborg, rapport 2020:11

Olsson Ulrika, *Elva gravstaket med tillhörande stensocklar*, Antikvarisk medverkan vid renovering, 2020. Läns museet Gävleborg, rapport 2021:02

Olsson Ulrika, *Elva gravstaket med tillhörande stensocklar*, etapp 2021 Antikvarisk medverkan vid renovering, 2023. Läns museet Gävleborg, rapport 2023:25

Olsson Ulrika, *Tio gravstaket med tillhörande stensocklar*, etapp 2022 Antikvarisk medverkan vid renovering, 2023. Läns museet Gävleborg, rapport 2023:25

Olsson Ulrika, *Tio gravstaket med tillhörande stensocklar*, etapp 2023 Antikvarisk medverkan vid renovering, 2023. Läns museet Gävleborg, rapport 2023:32

Bjerking, *Gamla kyrkogården, Gävle, Åtgärdsprogram för gravstaket*, 2014-04-11

Bjerking, *Gamla kyrkogården Gävle, Arbetsbeskrivning för renovering av provstaket*, 2014-04-29

E-post: Till Ulrika Olsson från Lars Kjellberg, Introteknik AB, 2022-08-24

Gamla Kyrkogården, Gävle kommun
Gravstaket av smide och gjutjärn

Färgdokumentation

Färgskikt som påträffats med det äldsta skiktet placerat först vid resp. rubrik.
Kulörerna är uttagna enl. NCS=Natural Color System Ed.2.
Om inte annat anges är färgkvaliteten linolje eller alkydolfärg.

Gravstaket

Grav Kv.K03 Gravplats 0344

Rettig

Staket av järnsmide

	S 7010-Y70R	gråbrun	
	8010-Y50R	”	
nuv.	9000-N	svart	nuv.yta ser grå ut på grund av missfärgning

Förslag vid ommålning: S 7010-Y70R

Grav Kv.K02 Gravplats 0345

Hellberg

Staket av järnsmide

	S 7010-Y70R	gråbrun	
	8010-Y50R	”	
nuv.	9000-N	svart	nuv.yta ser grå ut på grund av missfärgning

Förslag vid ommålning: S 7010-Y70R

Anm.: Tidigare har kulörer på järn ofta för avsikt att likna brons i olika skeden av oxidering: Brunt till grönt. Vid senare ommålningar har kulören ibland förenklats till svart. På Gävle gamla kyrkogård har det funnits flera variationer.

Gävle i april 2021

Gravstaket

Grav GK K01 0167 Wallman

	S 4050-Y80R	rödbrun	järnmönja, rostskyddsfärg
	8010-Y90R	mörkt brun	
	9000-N	svart	
	8010-G50Y	mörkt grön	
	0502-Y	vit	trol. mellanstrykningsfärg
nuv.	8502-G	mörkt grönsvart	

forts.

Gamla kyrkogården, gravstaket, forts.

Grav GK 02 0006 Axner	S 9000-N	svart
	8010-G50Y	mörkt grågrön
nuv.	9000-N	svart
Grav GK 04 0007 Sehlberg	S 9000-N	svart
	8502-G	mörkt gröngrå
	2570-Y80R	röd blymönja,rostskyddsfärg
	9000-N	svart
nuv.	8500-N	mörkt gråsvart

Gävle i juni 2025

Se anm. ovan

LänsMuseet Gävleborg, Södra Strandgatan 20, 802 50 Gävle. lansmuseetgavleborg.se